

تاریخ [۱] - ایران و جہان باستان

رزمندگان

موسسه خدمات علمی و آموزشی رزمندگان اسلام

رزمنده گان

نکات مهم نیمسال اول

موسسه خدمات علمي و آموزشي رزمنده گان اسلام

نکات مهم نیمسال اول

نکته ۱. تاریخ علمی است که به مطالعه جنبه‌های مختلف زندگی انسان و جامعه می‌پردازد و علل و نتایج افکار و اعمال پیشینیان را بررسی و تحلیل می‌کند.

نکته ۲. ویژگی‌های رویدادهای تاریخی عبارتند از:
الف) دور از دسترس‌اند و قابل مشاهده نیستند.
ب) تکرار ناپذیرترند و قابل تجربه نیستند.
پ) مجزا و مستقل نیستند و با یکدیگر رابطه علت و معلولی دارند.

نکته ۳. تاریخ از جمله علوم است که پیشینه کهنی دارد.

نکته ۴. قدیمی‌ترین متن تاریخی کشف شده تاکنون سنگ نوشته‌ای به خط کهن مصری است با ۴ هزار سال قدمت.

نکته ۵. نگارش «خدای نامه» در زمان ساسانیان نمونه‌ای از دلبستگی ایرانیان به نگارش وقایع و ضبط سلسله حوادث تاریخی است.

نکته ۶. هرودت مورخ یونانی «پدر تاریخ» لقب گرفت.

نکته ۷. به‌دنبال تحولات فکری و علمی در دوره رنسانس (قرن ۱۶ تا ۱۸ م) در اروپا به تدریج علم تاریخ نیز متحول شد.

نکته ۸. در پژوهش‌های علم تاریخ، از یافته‌های علوم باستان‌شناسی، جامعه‌شناسی، فلسفه، جغرافیا، اقتصاد، زبان‌شناسی و گاه‌شماری استفاده می‌شود.

نکته ۹. مراحل پژوهش در تاریخ عبارتند از:

۱- انتخاب موضوع ۲- تدوین پرسش‌های تحقیق ۳- شناسایی منابع ۴- گردآوری و تنظیم اطلاعات ۵- تحلیل و تفسیر اطلاعات ۶- گزارش یافته‌های پژوهش

نکته ۱۰. منابع پژوهش تاریخی از نظر درجه اهمیت و اعتبار به دو دسته **الف)** منابع دست اول یا اصلی **ب)** دست دوم یا فرعی تقسیم می‌شوند.

نکته ۱۱. فواید و کارکردهای مطالعه تاریخ که موجب عبرت‌آموزی می‌شود، همچنین:

الف) منبع شناخت و تفکر
ب) بهره‌گیری از گذشته برای حال و آینده
پ) تقویت حس میهن‌دوستی و هویت ملی می‌باشد

نکته ۱۲. منابع مکتوب، بناها، ابزارها، اشیا، سنگ نگاره‌ها و سنگ نوشته‌ها و سکه‌ها به عنوان منبع دست اول محسوب می‌شوند.

- نکته ۱۳.** مرحله تدوین پرسش‌های تحقیق هدف پژوهش را مشخص می‌کنند.
- نکته ۱۴.** در انتخاب موضوع تحقیق باید دقت کرد موضوع تازه باشد و تکراری نباشد.
- نکته ۱۵.** زمان و مکان دو رکن مهم دانش تاریخ به شمار می‌روند.
- نکته ۱۶.** گاه شماری، نظامی است که انسان برای اندازه‌گیری دقیق زمان (ماه و سال) ابداع شده است.
- نکته ۱۷.** ابداع تقویم نتیجه تلاش مشترک دانشمندان ریاضیات، نجوم و فیزیک به حساب می‌آید.
- نکته ۱۸.** در بابل گاه‌شماری «خورشیدی - قمری» رایج بود.
- نکته ۱۹.** در بیشتر کشورهای اسلامی گاه‌شماری هجری قمری رایج است، که مبدأ آن اول محرم سالی است که پیامبر از مکه به مدینه هجرت کرد.
- نکته ۲۰.** در زمان ژولیوس سزار امپراتور روم، تقویم رومی که بر اساس تقویم مصری بود، اصلاح شد.
- نکته ۲۱.** در دوره ساسانیان گاه‌شماری اوستایی رایج بود که سال شامل ۱۲ ماه خورشیدی ۳۰ روزه بود و پنج روز اضافه به نام (اندرگاه) به آخر ماه دوازدهم اضافه می‌شد.
- نکته ۲۲.** نظم و ترتیب رویدادها را «کرونولوژی» می‌گویند.
- نکته ۲۳.** خط زمان ابزار مناسبی است که به وسیله آن می‌توان رویدادها یا دوران‌های تاریخی را به ترتیب زمانی بر روی نمودار نشان داد.
- نکته ۲۴.** تأثیر عوامل و پدیده‌های تاریخی بر رویدادهای تاریخی از دیرباز مورد توجه مورخانی مثل هرودت و ابن خلدون بوده است.
- نکته ۲۵.** جغرافیای تاریخی به مطالعه سرزمین‌ها در گذشته می‌پردازد و تأثیر محیط طبیعی به شکل‌گیری تمدن‌ها، مهاجرت‌ها و پیروزی‌ها و ایجاد شهرها و راه‌ها را بررسی می‌کند.
- نکته ۲۶.** امروزه از نقشه‌های تاریخی برای ارائه اطلاعات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و جمعیتی و دیگر جلوه‌های حیات اجتماعی انسان در گذشته استفاده می‌شود.
- نکته ۲۷.** یکی از پیامدهای ارتباط جغرافیا و تاریخ، اهمیت یافتن نقشه در مطالعه تاریخ است.
- نکته ۲۸.** باستان‌شناسی علمی است که آثار باستانی و تاریخی را به منظور شناخت فرهنگ و شیوه زندگی انسان و جوامع گذشته مطالعه و بررسی می‌کند.
- نکته ۲۹.** آثار باستانی و تاریخی به تمامی اشیاء، ابزار، بناها و مکان‌هایی می‌گویند که ساخته دست بشر و محصول اندیشه اوست.
- نکته ۳۰.** به جاهایی که باستان‌شناس در آن‌جا آثار باستانی و تاریخی را مطالعه و در مواردی کشف می‌کند، مکان باستانی گفته می‌شود.

نکته ۳۱. غارها، گورستان‌ها و آرامگاه‌ها نیز از جمله مکان‌های باستانی مورد توجه و علاقه باستان‌شناسان است.

نکته ۳۲. مراحل کار باستان‌شناسان عبارت است: کشف و شناسایی، حفاری و استخراج و تنظیم اطلاعات.

نکته ۳۳. آثار مرد نمکی زنجان و تمدن عظیم جیرفت در استان کرمان به طور تصادفی کشف شدند.

نکته ۳۴. حفاری، یکی از مراحل حساس کار باستان‌شناسان و نیازمند دانش، تجربه و دقت فراوان است.

نکته ۳۵. امروزه باستان‌شناسان برای تاریخ‌گذاری و تعیین سن آثار از روش‌های علمی پیشرفته‌ای مانند، رادیوکربن و پتاسیم آرگون استفاده می‌کنند.

نکته ۳۶. موزه ملی ایران باستان از جمله بزرگترین موزه‌های ایران است و موزه لوور پاریس و بریتانیا در لندن، آرمیتاژ در سن‌پترزبورگ روسیه و متروپولیتن در نیویورک از موزه‌های مهم هستند.

نکته ۳۷. باستان‌شناسی و تاریخ، ارتباط تنگاتنگی با هم دارند؛ هر دو از نتایج کار هم بهره می‌برند.

نکته ۳۸. باستان‌شناسی اطلاعاتی درباره زندگی انسان‌ها و جوامع دوران پیش از تاریخ به مورخان می‌دهد.

نکته ۳۹. باستان‌شناسی درباره دوره تاریخی در زمینه‌های اجتماعی و اقتصادی و علمی و فرهنگی جوامع هم اطلاعاتی به مورخان می‌دهد.

نکته ۴۰. باستان‌شناسی نقش مهمی هم در مرمت و حفظ و نگهداری آثار باستانی که میراث گران بهایی هستند، دارد.

نکته ۴۱. در يك تقسیم‌بندی کلی، گذشته بشر به دوره پیش از تاریخ و دوره تاریخی تقسیم می‌شود.

نکته ۴۲. از اختراع خط، حدود ۵۰۰۰ سال می‌گذرد.

نکته ۴۳. باستان‌شناسان زندگی انسان‌های پیش از تاریخ را به دوره گردآوری خوراک و دوره تولید خوراک تقسیم کرده‌اند.

نکته ۴۴. شواهد باستان‌شناسی نشان می‌دهد، نخستین انسان واره‌ها حدود ۴ میلیون سال پیش در علفزارهای آفریقا می‌زیستند و بعدها گروه‌های از آنان به اروپا و آسیا کوچ کرده‌اند.

نکته ۴۵. یکی از اتفاقات مهم دوران پیش از تاریخ افروختن آتش و به کار گرفتن آن بود.

نکته ۴۶. سنگ اصلی‌ترین ماده‌ای بود که انسان‌های نخستین از آن برای ساختن ابزار استفاده کردند.

نکته ۴۷. انسان‌های اولیه از سنگ برای ساخت تیغه‌ها مثل تبر، زوین، کارد و ... استفاده می‌کردند.

نکته ۴۸. در اواخر دوره گردآوری خوراک، توانایی بشر در سخن گفتن و اندیشیدن تکامل یافت، به حدی که از نقاشی برای نشان دادن احساس و اندیشه خود استفاده می‌کرد.

نکته ۴۹. اعتقادات انسان‌های نخستین در ارتباط با مشکلات و مخاطرات آن‌ها مثل سیل و مرگ و بیماری بود و نیروهای مرموز و فراطبیعی را باور داشتند.

نکته ۵۰. دوره تولید خوراک از حدود ۱۲۰۰۰ سال پیش آغاز شد و انسان‌ها موفق به کشاورزی و اهلی کردن حیوانات شدند.

نکته ۵۱. در عصر نوسنگی فن ساخت ابزار سنگی ترقی کرد. چرخ سفالی ابداع شد و از پشم حیوانات پارچه تولید شد.

نکته ۵۲. اولین شهرها در ناحیه جنوبی بین‌النهرین معروف به سومر بوجود آمد.

نکته ۵۳. مصریان به زندگی بعد از مرگ باور داشتند. پس برای جلوگیری از فاسد شدن جسم، آن را مومیایی می‌کردند.

نکته ۵۴. حدود ۵۰۰۰ سال پیش تمدن پیشرفته‌ای در کنار رود سند وجود داشته است و شهرهای بزرگ موهنجودارو و هاراپا از آنجا کشف شده است.

نکته ۵۵. ساکنان دره سند شهرها را بر اساس نقشه دقیق معماری یکسان با خیابان‌ها و معابر که همدیگر را قطع می‌کردند و شبکه فاضلاب داشتند، می‌ساختند.

نکته ۵۶. تمدن سند متکی به کشاورزی بود. گندم و جو و پنبه کشت می‌کردند و به پرورش دام به ویژه گاومیش می‌پرداختند.

نکته ۵۷. از تمدن سند لوح‌هایی به دست آمده که تاکنون رمزگشایی نشده‌اند و از اوضاع سیاسی، اجتماعی و فرهنگی آن چیزی نمی‌دانیم.

نکته ۵۸. آریاییان که مردمانی جنگجو و دارای اسب و ارابه بودند به تدریج بر بخش‌هایی از شمال هند مسلط شدند.

نکته ۵۹. در نواحی استوایی و جنوب هند، قومی با پوست تیره موسوم به دراویدی‌ها تا قرن‌ها زندگی می‌کردند.

نکته ۶۰. آریاییان هند سروده‌هایی به نام وداها برای خدایان داشتند به مرور به آیین برهمنی که بسیار دشوار بود روی آوردند و بعد آیین بودایی در هند رواج یافت.

نکته ۶۱. یکی از فرمانروایان هند به نام چندراگوپتا حکومت موری را تأسیس کرد که در زمان آشوکا به اوج خود رسید و بعد سلسله گوپتا بر سر کار آمد.

نکته ۶۲. چینی‌ها در اطراف دو رودخانه هوانگ هو و و یانگ تسه کشاورزی می‌کردند و ارزن، گندم، برنج و ابریشم تولید می‌کردند و به پرورش حیوانات مشغول بودند.

نکته ۶۳. یکی از فرمانروایان سلسله «چه‌این» به نام «ژنگ» حکومت نیرومندی در چین به وجود آورد به عنوان شی‌هوانگ تی اولین امپراتور شد.

نکته ۶۴. یکی از اقدامات مهم شی‌هوانگ‌تی تکمیل دیوار بزرگ چین، برای جلوگیری از هجوم اقوام صحراگرد بود.

- نکته ۶۵.** سلسله هان در چین تغییراتی در کشاورزی، علم و فرهنگ، ابداعات و اختراعات انجام داده و جاده ابریشم برای ارتباط با ایران و اروپا در این دوره گشایش یافت.
- نکته ۶۶.** یکی از اندیشمندان برجسته چین کنفوسیوس بود که شی‌هوانگتی به شدت با اندیشه‌های او مخالف بود و دستور داد آثارش را بسوزانند و حکیمان پیرو او را نابود کنند.
- نکته ۶۷.** دو منظومه حماسی «ایلیاد» و «ادیسه» سروده هومر، شاعر مشهور قرن ۸ ق.م یونان است.
- نکته ۶۸.** وجود جزایر پراکنده و دیگر عوامل طبیعی که سرزمین یونان را از هم جدا می‌کند مانع اتحاد مردم یونان بود و موجب شکل‌گیری دولت شهرهای مستقل شد.
- نکته ۶۹.** آتن و اسپارت از مهم‌ترین دولت شهرهای یونانی به شمار می‌رفتند.
- نکته ۷۰.** آتن مرکز فعالیت‌های فلسفی، علمی و هنری و نیز زادگاه مردم سالاری (دموکراسی) به شمار می‌رفت.
- نکته ۷۱.** اسپارت، جامعه‌ای نظامی‌گرا و جنگاور بود که به امور فرهنگی و هنری چندان علاقه‌ای نداشت.
- نکته ۷۲.** در اوایل قرن بیستم آثاری از تمدن مینوسی در جزیره کرت کشف گردید که نشان می‌دهد آن‌ها در دریانوردی و بازرگانی پیشرفته بودند.
- نکته ۷۳.** جنگ‌های پلوپونزی بین آتن و اسپارت بود و ایران در پنهان به اسپارت کمک می‌کرد و سرانجام اسپارت در این جنگ‌ها پیروز شد.
- نکته ۷۴.** رومی‌ها که وارث فرهنگ یونانی بودند جمهوری رم را در مرکز ایتالیا تأسیس کردند.
- نکته ۷۵.** با روی کار آمدن کنستانتین در روم و پایتختی بیزانتیوم (قسطنطنیه - استانبول) زمینه تقسیم امپراتوری به دو بخش شرقی و غربی فراهم شد.
- نکته ۷۶.** یکی از دستاوردهای مهم روم، ایجاد شبکه‌ای از جاده‌های پیشرفته سنگفرش بود که تا قرن‌ها مورد استفاده بود.
- نکته ۷۷.** دین مسیحیت از زمان کنستانتین که خود به آن گروید رونق گرفت و ۵۰ سال بعد از او رسمیت یافت.
- نکته ۷۸.** برجسته‌ترین دستاورد هنری تمدن روم، در معماری و مجسمه‌سازی تبلور یافت.
- نکته ۷۹.** در سال ۷۳ ق.م بردگان به رهبری اسپارتاکوس قیام کردند و حکومت روم به زحمت بعد از دو سال قیام را سرکوب کرد.
- نکته ۸۰.** تا دویست سال پیش که از خط میخی رمزگشایی نشده بود، ایرانیان آگاهی و درکی متفاوت از تاریخ و تمدن خود داشتند.
- نکته ۸۱.** امروزه سلسله‌های پیشدادیان و کیانیان را به عنوان دوران افسانه‌ای (اساطیر) تاریخ ایران می‌شناسیم.

- نکته ۸۲.** تا دویست سال پیش ایرانیان پارسه - پرسپولیس را به جمشید پادشاه افسانه‌ای نسبت می‌دادند و تخت جمشید می‌نامیدند و پاسارگاد را قبر مادر حضرت سلیمان پیامبر می‌دانستند.
- نکته ۸۳.** در دوره قاجاریه، در زمان محمدشاه، زمینه کاوش‌های باستان‌شناسی در ایران فراهم شد و راولینسون توانست خط میخی را بخواند.
- نکته ۸۴.** هرتسفلد آلمانی و آرتور پوپ آمریکایی هم در ایران به کاوش‌های باستان‌شناسی دست زدند.
- نکته ۸۵.** منابع دست اول به دو دسته نوشتاری با نقد تمامی نوشته‌های عهد باستان و منابع غیر نوشتاری مثل اشیاء، بناها و آتشکده‌ها... تقسیم می‌شوند.
- نکته ۸۶.** مهمترین منابع نوشتاری دوره هخامنشیان پنج ستون سنگ نوشته بیستون از داریوش بزرگ است در شرح وقایع حکومت او.
- نکته ۸۷.** خدای نامه‌ها مهمترین نوشته‌های تاریخی دوره ساسانی به شمار می‌روند و مطالب آن با واقعیت تاریخی انطباق دارد.
- نکته ۸۸.** منظور از منابع نوشتاری تمامی نوشته‌هایی است که درباره رویدادهای تاریخی ایران در عهد باستان نگارش یافته‌اند. مثل سنگ نوشته‌ها، گِل نوشته‌ها، سالنامه‌های تاریخی، ادبی، دینی و جغرافیایی.
- نکته ۸۹.** منابع نوشتاری به دو دسته ایرانی و غیر ایرانی (یونانی و رومی) تقسیم می‌شوند که در صدر آن کتاب تاریخ هرودت است و تورات کتاب دینی یهودیان بوده و در آن مطالبی درباره هخامنشیان و به خصوص کورش بزرگ وجود دارد.
- نکته ۹۰.** منابع دست دوم یا تحقیقات شامل کتاب‌ها، مقاله‌ها، پایان‌نامه‌های تحصیلی و طرح‌های پژوهشی است که در دویست سال اخیر توسط محققان، مورخان، باستان‌شناسان و زبان‌شناسان ایرانی و غیر ایرانی نوشته شده است.
- نکته ۹۱.** در قرون نخستین اسلامی مورخان مسلمان مثل طبری، دینوری و... با استفاده از ترجمه‌ای از خدای نامه‌ها به عربی اقدام به نگارش تاریخ ایران باستان کردند.
- نکته ۹۲.** تاریخ و تمدن کهن ایران به طرز چشمگیری از شرایط و عوامل جغرافیایی تأثیر پذیرفته است.
- نکته ۹۳.** فلات ایران از شمال به دریای مازندران و اورال، از غرب به جلگه بین‌النهرین، از جنوب به خلیج فارس و دریای عمان و اقیانوس هند و از شرق به جلگه سند محدود می‌شود.
- نکته ۹۴.** کهن‌ترین نشانه حضور انسان در ایران تاکنون در بستر کَشَف رود نزدیک مشهد کشف شده است با قدمت يك ميليون سال
- نکته ۹۵.** موقعیت جغرافیایی ایران با موقعیت خاص در جنوب غربی آسیا، و پل ارتباطی شرق و غرب و راه‌های زمینی و دریایی تمدن‌های بزرگ را به هم متصل می‌کرد و خلیج فارس که نقش تجاری، سیاسی و نظامی و فرهنگی در میان کشورها داشته و به دلیل این موقعیت ایران بارها در معرض مهاجرت‌ها و هجوم اقوام بوده است.
- نکته ۹۶.** بقایای کوره‌های ذوب مس و قالب‌گیری در شهداد، تل ابلیس، تپه یحیی کرمان و تپه زاغه قزوین از ۵ تا ۷ هزار سال

تمدن را نشان می‌دهد.

نکته

۹۷.

مفرغ‌های لرستان بهترین نمونه از هنر و صنعت فلز کاری ایران هستند و ظروف از جنس سنگ صابون در جیرفت و تپه یحیی کرمان با مهارت و ظرافت ساخته شده است.

نکته

۹۸.

خانه‌سازی در فلات ایران ابتدا چندان مقاوم نبوده و اندك اندك با استفاده از گل و سنگ و سرانجام خشت بناهای محکم‌تری ساختند و گاه رنگ‌آمیزی می‌کردند و در سقف تیرهای چوبی به کار می‌بردند.

نکته

۹۹.

کاوش‌های چغاگلان شهرستان مهران نشان می‌دهد حدود ۱۲ هزار سال پیش آن‌ها جو و گندم کشت می‌کردند و بز و گوسفند را اهلی کرده بودند که این‌ها به منزله ورود انسان به مرحله تولید خوراك است.

نکته

۱۰۰.

از ۵ هزار سال پیش نخستین شهرها مثل شوش و چغامیش در خوزستان شهادت و جیرفت در کرمان، شهر سوخته در سیستان و سيلك کاشان در فلات ایران وجود داشته است.

نکته

۱۰۱.

محبوب‌ترین خدای ایلامی اینشوشیناک به معنای خدای شوش بود که در معبد چغازنبیل این خدا را ستایش می‌کرده‌اند.

نکته

۱۰۲.

شوش در مرکز جلگه خوزستان یکی از پایتخت‌های ایلامیان بود که یکی از کهن‌ترین مراکز تمدن جهان به شمار می‌رود.

نکته

۱۰۳.

ایلام بارها از طرف سرزمین‌های مجاور مورد هجوم قرار گرفت و سرانجام در اثر حمله آشوریان در قرن ۷ ق.م دچار انحطاط و فروپاشی شد.

نکته

۱۰۴.

یکی از ویژگی تمدن ایلامی مقام و منزلت زنان و موقعیت اجتماعی ممتاز است که در کارهای جامعه نقش داشتند و نقوش و پیکره‌های برجای مانده زنان را در امور اجتماعی و اقتصادی و مراسم رسمی سیاسی و دینی نشان می‌دهد.

سوالات تشریحی نیمسال اول

موسسه خدمات علمی و آموزشی رزمندگان اسلام

پرسش‌های تشریحی نیمسال اول

۱. علم تاریخ را تعریف کنید.
۲. قلمرو و هدف علم تاریخ را بیان نمایید.
۳. تفاوت‌های تاریخ نگاری نوین را با وقایع نگاری توضیح دهید.
۴. منابع دست اول پژوهش در تاریخ چه ویژگی‌هایی دارند؟
۵. تاریخ چگونه به فهم زمان حال و درك مسائل پیش روی انسان‌ها و جوامع كمك می‌کند؟
۶. تأثیر تاریخ را بر میهن دوستی و تقویت هویت ملی توضیح دهید.
۷. مراحل پژوهش در تاریخ را فهرست‌وار بیان نمایید و بنویسید کدام مرحله، شباهت به کار کارآگاهان پلیس دارد؟
۸. چرا زمان و مکان، دو رکن علم تاریخ به شمار می‌روند؟
۹. دو مورد از تفاوت‌ها و شباهت‌های تقویم اوستایی با تقویم هجری شمسی را توضیح دهید.
۱۰. پنج مورد از عوامل جغرافیایی و محیطی را که بر رویدادهای تاریخی اثر گذار بوده‌اند، فهرست کنید.
۱۱. دو رویداد تاریخی را که عوامل جغرافیایی در آن نقش مهمی داشته‌اند مثال بزنید.
۱۲. چگونه می‌توانیم از نقشه‌های تاریخی در مطالعه تاریخ استفاده کنیم؟
۱۳. جغرافیای تاریخی را تعریف کنید.
۱۴. موضوع و هدف علم باستان شناسی چیست؟
۱۵. مراحل کار باستان‌شناسان را به ترتیب بیان کنید.
۱۶. چرا گورستان‌ها و آرامگاه‌ها یکی از محوطه‌های باستانی محسوب می‌شوند؟
۱۷. چرا حفظ و مرمت آثار باستانی و میراث فرهنگی، وظیفه‌ای ملی و جهانی است؟
۱۸. نقش و اهمیت علم باستان‌شناسی را در شناخت دوره تاریخی توضیح دهید.
۱۹. تعیین سن آثار باستانی چگونه انجام می‌شود؟
۲۰. سه تفاوت عمده دوره گردآوری خوراك با دوره تولید خوراك را بنویسید.
۲۱. ابداع کشاورزی چه پیامدهای مهمی برای بشر داشت؟
۲۲. تأثیر و نقش شرایط طبیعی و اقلیمی بین‌النهرین و مصر را در شکل‌گیری تمدن به شکل مقایسه‌ای توضیح دهید.
۲۳. شباهت‌ها و تفاوت‌های دین سومریان و مصریان باستان را با ذکر دلیل بیان کنید.
۲۴. شهرت حمورابی به چه دلیل است؟ توضیح دهید..
۲۵. تمدن سومر مربوط به چه ناحیه‌ای است و درباره شهرهای سومر و نوع حکومت در آن‌ها توضیح دهید.
۲۶. دستاوردهای مهم تمدن سند را فهرست کنید.
۲۷. خاستگاه آیین برهمنی و ویژگی برجسته آن را توضیح دهید.

۲۸. نقش شی‌هوانگ تی و اهمیت اقدامات او را در تاریخ چین باستان شرح دهید.
۲۹. سلسله هان، زمینه‌ساز چه تغییر و تحولاتی در چین شد؟
۳۰. تأثیر اندیشه و تعلیمات کنفوسیوس را بر نظام سیاسی و اجتماعی چین بیان نمایید.
۳۱. بودا از چهار حقیقت سخن می‌گفت. آن‌ها را بیان نمایید.
۳۲. تأثیر عوامل جغرافیایی را بر شکل‌گیری دولت شهرهای یونانی بررسی کنید.
۳۳. علل و پیامدهای جنگ‌های پلوپونزی را شرح دهید.
۳۴. چه عواملی در یونان باستان موجب شکوفایی فلسفه و علوم شده بود؟
۳۵. دو تفاوت عمده نظام حکومتی یونان و روم را با شیوه حکومت در مصر و چین باستان بیان کنید.
۳۶. مهم‌ترین دستاوردهای رومیان باستان در حوزه معماری و مهندسی چه بود؟
۳۷. بر اساس خط زمان، مراحل تأسیس و گسترش امپراتوری روم باستان را به ترتیب بیان کنید.
۳۸. امپراتور کنستانتین چه اقداماتی را برای روم انجام داد؟
۳۹. ایرانیان تا دویست سال پیش چه درکی از تاریخ دوره باستان خود داشتند؟
۴۰. چه عواملی شناخت تاریخی نسبت به ایران باستان را در دو قرن اخیر متحول کرده است؟
۴۱. سه مورد از نتایج و دستاوردهای کاوش‌ها و تحقیقات جدید را درباره تاریخ ایران در عصر باستان توضیح دهید.
۴۲. پنج مورد از منابع غیر نوشتاری تاریخ ایران در دوران پیش از اسلام را نام ببرید.
۴۳. وضعیت تاریخ‌نگاری ایرانیان در دوران باستان را بررسی و تحلیل کنید.
۴۴. منظور از منابع دست دوم چیست؟
۴۵. موقعیت جغرافیایی فلات ایران از چه جهاتی بر وضعیت تاریخ و تمدن در ایران تأثیر گذار بوده است؟
۴۶. مهم‌ترین دستاوردهای ساکنان فلات ایران در دوران پیش از تاریخ در زمینه‌های سفالگری و فلزکاری چه بوده است؟
۴۷. چرا نواحی غربی و جنوب غربی فلات ایران زودتر از دیگر نواحی وارد دوره تاریخی شدند؟
۴۸. چگونگی تأسیس دولت ایلام را توضیح دهید.
۴۹. وضعیت دین و اعتقادات ایلامیان را شرح دهید.
۵۰. خانه‌سازی در فلات ایران در دوران باستان چگونه بود؟

پاسخ پرسش های تشریحی
نیمسال اول

موسسه خدمات علمی و آموزشی رزمندگان اسلام

پاسخ پرسش‌های تشریحی نیمسال اول

۱. تاریخ علمی است که به مطالعه جنبه‌های مختلف زندگی انسان‌ها و جامعه‌ها در گذشته می‌پردازد و علل و نتایج افکار و اعمال پیشینیان را بررسی و تحلیل می‌کند.

۲. قلمرو: نهادها، جوامع، کشورها، طبیعت

هدف: شناخت و آگاهی نسبت به زندگی اجتماعی در گذشته است که شامل تمامی جنبه‌های فکری، مذهبی، سیاسی، نظامی، اقتصادی، علمی، حقوقی و هنری می‌شود.

۳. تا قرن ۱۹ م. مورخان به تنظیم، ثبت و نگارش وقایع می‌پرداختند و توجه چندانی به بررسی علل، آثار و نتایج رویدادهای تاریخی نداشتند و تمرکز بر بیان حوادث سیاسی و نظامی بود و به مسائل اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی اهمیت نمی‌دادند. تاریخ نگاری نوین بر اساس شیوه سنجش دقیق منابع، استناد به اسناد و مدارک معتبر و داستان‌پردازی است صرفاً امور نظامی و سیاسی نیست و فرهنگی و اقتصادی... است و علل و نتایج حوادث را بررسی می‌کند.

۴. منابع دست اول یا اصلی به همه آثاری گفته می‌شود که در زمان وقوع حادثه یا نزدیکترین زمان به وقوع آن نوشته شده‌اند. به عبارت دیگر، نویسندگان این منابع، خود ناظر رویدادها بوده‌اند و یا اینکه شرح ماجرا را از شاهدان واقعه شنیده‌اند. علاوه بر منابع مکتوب، تمامی آثار باستانی و تاریخی، شامل بناها، ابزارها، اشیاء، سنگ نگاره‌ها و سنگ نوشته‌ها، سکه‌ها و هر وسیله‌ای که از گذشته به جای مانده است به عنوان منبع دست اول محسوب می‌شود.

۵. شناخت و آگاهی تاریخی فقط محدود به گذشته نمی‌شود، بلکه به درک زمان حال و ترسیم مسیر آینده نیز کمک می‌کند. زیرا: آثار و نتایج و پیامد رویدادها، گذشته، حال و آینده را به هم پیوند می‌دهد. مطالعه تاریخی به ما کمک می‌کند تا بفهمیم که فرهنگ‌ها و جوامع بشری چگونه تحت تأثیر چه عوامل و شرایطی به وجود آمده، پیشرفت کرده و به وضعیت امروزی رسیده‌اند. بدین گونه علم تاریخ می‌تواند ما را در ارزیابی و شناخت درست اوضاع و شرایط کنونی جامعه خویش و سایر جوامع و نیز ترسیم افق آینده، کمک می‌کند.

۶. مردمانی که سالیان طولانی در شادی‌ها و تلخ‌کامی‌ها، موفقیت‌ها و شکست‌ها شریک بوده‌اند نوعی احساس خودآگاهی و یگانگی دارند که از سرزمین و زبان و فرهنگ خویش در برابر بیگانگان دفاع کرده‌اند و حسن میهن‌پرستی دارند. مردمانی که در زمان‌ها و مکان‌ها به درک درستی از هویت و کیستی خود پیدا کرده‌اند، مثل آگاهی ایرانیان به گذشته خود به همراه زبان فارسی و فرهنگ ایرانی که نقش زیادی در حفظ موجودیت و هویت آنان در طول تاریخ داشته است.

۷. ۱. انتخاب موضوع ۲. تدوین پرسش‌های تحقیق ۳. شناسایی منابع ۴. گردآوری و تنظیم اطلاعات ۵. تحلیل و تفسیر اطلاعات ۶. گزارش یافته‌های پژوهش

مرحله تحلیل و تفسیر اطلاعات شباهت بسیاری به کار کارآگاهان پلیس دارد.

۸. دانش تاریخ بدون توجه به زمان، معنایی ندارد، چرا که رویدادهای تاریخی در زمان معینی در گذشته روی داده‌اند و بدون آگاهی

از زمان روی دادن آن‌ها نمی‌توان به درک منطقی و درستی از تاریخ دست یافت. مکان، یک رکن مهم دیگر در مطالعه تاریخ است، زیرا به طور کلی همه وقایع و تحولات تاریخی در بستر مکان و محیط رخ می‌دهند.

۹. تفاوت: تقویم اوستایی پنج روز اضافی به نام اندرگاه دارد و مبدأ آن به تخت‌نشینی پادشاه است. در تقویم شمسی هر ۴ سال یک روز کیبسه دارند. بعضی از ماه‌ها ۳۱ روزه است

شباهت: بر اساس گردش زمین به دور خورشید است و ۱۲ ماه دارد - نام ماه‌های آن شبیه هم است.

۱۰. آب و هوا و خاک، پستی‌ها و بلندی‌ها، آب و هوا، موقعیت سرزمینی و ارتباطی و دسترسی به دریاها و آب‌های آزاد تأثیر مهمی بر وقایع و تحولات تاریخی داشته‌اند.

۱۱. نبرد ماراتن که شامل دشت وسیع و باز بود و آتنی‌ها توانستند سپاه ایران را به دام افکنند و آن‌ها را شکست دادند. فتح بابل به دست کوروش هخامنشی که در محاصره بابل مسیر آبراه ورود به شهر را تغییر داد و از آن مسیر سربازانش وارد شهر شدند و دروازه‌ها را گشودند و شهر را فتح کردند.

۱۲. در دو قرن اخیر مورخان به اهمیت استفاده از نقشه‌ها پی برده‌اند و امروز از نقشه‌های تاریخی برای ارائه اطلاعات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، جمعیت و دیگر جلوه‌های حیات اجتماعی انسان در گذشته استفاده می‌شود.

۱۳. جغرافیای تاریخی به مطالعه مناطق و سرزمین‌های مختلف در گذشته می‌پردازد و تأثیر محیط طبیعی و عوامل جغرافیایی را بر رویدادهای تاریخی مانند شکل‌گیری تمدن‌ها، مهاجرت‌ها، پیروزی و شکست‌ها، برپایی سکونتگاه‌ها و شهرها و ایجاد و گسترش راه‌ها و... مطالعه می‌کند.

۱۴. باستان‌شناسی علمی است که آثار باستانی و تاریخی را به منظور شناخت فرهنگ و شیوه زندگی انسان‌ها و جوامع گذشته، مطالعه و بررسی می‌کند بنابراین باستان‌شناس، کسی است که بر اساس آثار باقیمانده از بشر، گذشته انسان‌ها و جوامع انسانی و به ویژه تغییرات فرهنگی آن‌ها را در طول زمان، بررسی و تحلیل می‌نماید. از این رو، برخی از صاحب نظران، باستان‌شناسی را علمی می‌شمارند که هدف آن، شناخت انسان و پژوهش در فرهنگ او است.

۱۵. نخستین گام شناسایی و کشف مکان‌ها و محوطه‌های باستانی و تاریخی است از روی آثار و بناها و رجوع به کتاب‌های تاریخی، سفرنامه‌ها، پهباده‌ها، تصاویر ماهواره‌ای و...

گام دوم حفاری است که از مراحل حساس است و نیازمند تجربه و دقت فراوان است.

مرحله بعدی استخراج و تنظیم اطلاعات است، از جهت قدمت مواد و مصالح به کار رفته و کار بردهایی که داشته‌اند.

۱۶. غارها، چون اشیایی که از داخل گورهای باستانی به دست آمده‌اند و در موزه‌های جهان به نمایش گذاشته شده‌اند، یکی از جذاب‌ترین و پربیننده‌ترین آثار موزه‌ای هستند. این اشیاء و همچنین شیوه تدفین مردگان، معماری و مصالح آرامگاه‌ها، اطلاعات ارزنده‌ای را درباره نظام اجتماعی، باورها، فرهنگ، وضعیت اقتصادی و میزان پیشرفت غنی مردگان و جوامع گذشته ارائه می‌دهند.

۱۷. زیرا آثار باستانی نشان دهنده هویت و فرهنگ و تمدن آن مردم است که در طول تاریخ چه پیشرفت‌هایی داشته‌اند چه هنرهایی داشته‌اند و چه صنایع و چه قوانینی برای جامعه خود و حتی بعضی از این‌ها متعلق به جامعه بشری هم هست مثل کتیبه (منشور) حقوق بشر کوروش بزرگ که اهمیت جهانی دارد.

۱۸. چون منابع نوشتاری (مکتوب) برای شناخت کامل این دوره، مخصوصاً اوایل آن کافی نیستند و از سوی دیگر عمده نوشته‌ها

مربوط به رویدادهای سیاسی و نظامی است و اقدامات فرمانروایان، باستان‌شناسی کمک می‌کند ابعاد اجتماعی، اقتصادی، علمی و فرهنگی مردمان و جوامع دوره تاریخی را بهتر بشناسیم.

۱۹. امروزه باستان‌شناسان برای تاریخ‌گذاری و تعیین سن آثار باستانی، از روش‌های علمی پیشرفته‌ای مانند روش رادیوکربن و شیوه پیشرفته‌تری موسوم به «پتاسیم - آرگون» استفاده می‌کنند. در این روش‌ها از دانش‌هایی چون شیمی، فیزیک، گیاه‌شناسی، زمین‌شناسی و غیره کمک گرفته می‌شود.

۲۰. ۱- دوره گردآوری، جانوران را شکار می‌کردند دوره تولید آغاز به کشت کردند.

۲- دوره گردآوری دانه و ریشه را جمع می‌کردند دوره تولید به اهلی کردن حیوانات پرداختند.

۳- دوره گردآوری چندین میلیون سال دوام داشت دوره تولید مربوط به ۱۲۰۰۰ سال پیش است.

۲۱. ابداع کشاورزی، رویدادی مهم و سرنوشت‌ساز در زندگی انسان به شمار می‌رود برخی از باستان‌شناسان از این پدیده با عنوان «انقلاب کشاورزی» یاد می‌کنند همچون انقلاب صنعتی. پیامدها: ۱- کشاورزان به منظور کاشت و داشت و برداشت محصول از دوره‌گردی دست برداشتند و روستاها ایجاد شد. ۲- به دلیل تولید اضافه ابزار سازی و پارچه بافی شروع شد. ۳- مازاد محصول میان روستاها باعث شروع داد و ستد و آشنایی مردم مناطق با یکدیگر شد.

۲۲. وجود رودهای دجله و فرات در بین‌النهرین باعث رونق کشاورزی شد و وجود رود نیل در مصر باعث رونق کشاورزی شد. در بین‌النهرین محصولات فراوان و مازاد بر محصول تولید شد در مصر هم آثار تمدن و یکجانشینی شکل گرفت در بین‌النهرین افزایش جمعیت و تولید باعث گسترش روستاها و پدید آمدن شهرها شد در مصر هم با پیشرفت تمدن و افزایش جمعیت شهرهای بزرگی به‌وجود آمد.

۲۳. شباهت: هر دو خدایان متعددی را می‌پرستیدند خدایان سومری خشن‌تر بودند و خدایان مصری مهربان‌تر بودند. مصری‌ها مردگان خود را مومیایی می‌کردند، سومری‌ها دفن می‌کردند. در سومر در آغاز کاهنان قدرت دینی و سیاسی را با هم داشتند. نفوت: هر دو تمدن به زندگی بعد از مرگ اعتقاد داشتند.

۲۴. شهرت حمورابی به خاطر قانون نامه‌ای است که از او بر جای مانده و به عنوان نخستین سند قانون‌گذاری جهان به شمار می‌رود. این قانون نامه شامل مجموعه‌ای از قوانین مربوط به زراعت، آبیاری، کشتیرانی، خرید و فروش برده، ارث، ازدواج و مجازات‌های انواع جرم‌ها و جنایت‌ها است. پایتخت اموری‌ها بابل یکی از مراکز تجارت بین‌المللی در جهان باستان بود و شهری بزرگ و آباد بود.

۲۵. سومر در جنوب بین‌النهرین و نیز نام یکی از اقوام کهن بود. مهم‌ترین شهرهای آن: اور، اوروک، لاگاش و کیش بود و آن‌ها حکومتی مستقل داشتند که به آن دولت - شهر یا کشور - شهر می‌گفتند که بیشتر در حال نزاع با یکدیگر بودند.

۲۶. ساکنان متمدن دره سند شهرهای خود را بر اساس نقشه‌ای دقیق و معماری تقریباً یکسانی ساخته بودند. آنان خیابان‌ها و معابر اصلی و فرعی را با پهنای معینی طراحی نموده که یکدیگر را قطع می‌کردند. بناهای عمومی پرستشگاه حمام انبار غله و... و این شهر مجهز به شبکه فاضلاب بود.

۲۷. به مرور آیین پیچیده‌ای در هند پدید آمد که به آیین برهمنی مشهور شد این آیین به خدایان متعددی که در وداها ستایش شده بودند باور داشت و آداب و مناسک دشواری را بر پیروان خود تحمیل می‌کرد. قربانی کردن از جمله رسوم سخت و پیچیده آن بود.

۲۸. شی‌هوانگ‌تی به منظور تسلط بیشتر حکومت مرکزی بر سرزمین چین، تشکیلات اداری و مالیاتی را نوسازی کرد و شبکه

گسترده‌ای از جاده‌ها ساخت وی همچنین به قصد رونق تجارت مقیاس وزن‌ها و اندازه‌ها و عیار سکه‌ها را یکسان نمود. یکی از اقدام‌های مهم وی تکمیل دیوار بزرگ چین بود.

۲۹. در دوران این سلسله تحولات چشمگیری در چین رخ داد. کشاورزی، صنعت، علم و فرهنگ، پیشرفت‌های زیادی داشت و ابداعات و اختراعات مهمی را انجام دادند. جاده مشهور ابریشم در دوره هان گسترش یافت و با ایران ارتباط سیاسی، اقتصادی و فرهنگی برقرار کردند.

۳۰. یکی از اقدام‌های مؤثر حکومت هان که به سنتی ماندگار در تاریخ چین تبدیل شد، انتخاب مأموران دولتی بر پایه اصول و تعلیمات کنفوسیوس بود. در چارچوب این اصول، افراد بر اساس توانمندی و شایستگی‌های خویش و نه بر مبنای ثروت و وابستگی‌های خانوادگی به خدمت گرفته می‌شدند از این رو کسانی که داوطلب خدمات دولتی بودند به منظور اثبات استعداد و صلاحیت خود لازم بود در آزمون‌های مختلفی شرکت کنند.

۳۱. ۱- زندگی سراسر رنج و درد بی‌پایان است. ۲- سرچشمه این درد، آرزو و خواستن است. ۳- تنها با رسیدن به نیروانا می‌توان به آرزو و خواستن غلبه کرد. ۴- از هشت راه مقدس می‌توان به نیروانا رسید، این هشت راه مقدس شامل صداقت ورزی در ایمان، نیت، گفتار و کردار، زندگانی، کوشش، پندار و مراقبه می‌شد.

۳۲. وجود جزایر پراکنده و دیگر عوامل طبیعی که سرزمین یونان را از هم جدا می‌کند مانع مهمی بر سر راه اتحاد سیاسی و اجتماعی آن کشور در دوره باستان بود و موجبات شکل‌گیری دولت - شهرهای مستقل را فراهم آورد.

۳۳. دولت شهرهای مختلف یونانی به دو گروه رقیب و دشمن تبدیل شده بودند که آتن بر یکی و اسپارت بر دیگری فرمان می‌راند و سلسله جنگ‌هایی میان دو رقیب رخ داد که به جنگ‌های پلوپونزی مشهور است. حکومت هخامنشی در این جنگ‌ها به طور پنهانی به اسپارت کمک مالی می‌کرد این جنگ‌ها سرانجام با پیروزی اسپارت پایان یافت.

۳۴. در قرن ۴ و ۵ پیش از میلاد فیلسوفان بزرگی مانند سقراط، افلاطون و ارسطو در یونان ظهور کردند این فیلسوفان با استدلال‌های عقلانی و منطقی درباره موضوع‌های فلسفی بحث و گفتگو می‌کردند و آثار مهمی را تألیف کردند. در یونان علمی مانند ریاضی، فیزیک، پزشکی و تاریخ نگاری شکوفا شد دانشمندان بر اساس روش علمی و با تکیه بر خرد به مطالعه پدیده‌های مختلف می‌پرداختند.

۳۵. در یونان مردم سالاری بود و مردم حق رأی داشتند و در حکومت مشارکت داشتند و در روم حکومت جمهوری بود و مجلس داشتند. در مصر فرعون خود را خدا می‌دانست و مردم باید از او اطاعت می‌کردند در چین نیز امپراتور قدرت فوق‌العاده داشت و اشراف، ولی مردم هیچ حقی نداشتند و رعیت او به شمار می‌رفتند.

۳۶. برجسته‌ترین دستاورد هنری تمدن روم، در معماری و مجسمه‌سازی تبلور یافت. در شهرها به افتخار پیروزی‌های خود بنای یادبود بر پا می‌کردند. شبکه‌های پیشرفته از جاده‌های سنگفرش را به وسیله مهندسان و کارگران می‌ساختند، تونل می‌کنند، پل می‌ساختند، باتلاق‌ها را پر می‌کردند. بناهای عمومی فراوان ساختند.

۳۷. تسلط جمهوری روم بر سراسر ایتالیا - جنگ‌های کارتاژی - قیام بردگان به رهبری اسپارتاکوس دیکتاتوری ژولیوس سزار و قتل او - دیوکلسین و تقسیم امپراتوری به شرقی و غربی - رسمی شدن مذهب مسیحی در امپراتوری در زمان تئودوسیوس کبیر - سقوط امپراتوری روم غربی (۴۷۵ م)

۳۸. او شهر بیزانتیوم (قسطنطنیه / استانبول) را به پایتختی برگزید و به تدریج زمینه تقسیم امپراتوری به دو بخش شرقی و غربی فراهم آمد. روم غربی در سال ۴۷۵ م اثر هجوم اقوام بیابان گرد نابود شد. اما روم شرقی تا سال ۱۴۵۳ م که پایتخت آن توسط امپراتور مسلمان عثمانی فتح شد دوام آورد.

۳۹. شناختی متفاوت با امروز بود تا آن زمان مورخان بر اساس خدای نامه ها و داستان های شاهنامه تاریخ عهد باستان را می نوشتند در واقع ترکیبی از افسانه و واقعیت بود و تاریخ ایران را به چهار سلسله پیشدادیان کیانیان اشکانیان و ساسانیان تقسیم می کردند. ۴۰. به دلیل توجه و علاقه شمار زیادی از باستان شناسان و مورخان ایرانی و غیر ایرانی تحقیقات گسترده ای را درباره تاریخ ایران در این دوره باستان آغاز کردند خط های باستانی خوانده شده و کاوش های باستان شناسی نقش به سزایی را در توجه و گرایش این گروه از محققان به تاریخ آن دوره داشت.

۴۱. این آگاهی ها کمک کرد تا سلسله های پادشاهی مادی تا ساسانیان بهتر شناخته شود امکان تشخیص تاریخ واقعی از افسانه تا حدودی فراهم شد. تقسیم بندی جدیدی مورخان از تاریخ ایران در دوره باستان ارائه دادند.

۴۲. ابزارها، ظروف، اشیاء و بقایای بناهای مختلف مانند: کاخ ها، آتشکده ها، پل ها، آب بندها، کاروانسراها...

۴۳. خدای نامه ها از مهم ترین نوشته های تاریخی دوره ساسانی به شمار می روند و در واقع تاریخ عمومی سرزمین و مردم ایران از آغاز آفرینش تا اواخر حکومت ساسانی بودند. محتوای خدای نامه ها آمیخته با افسانه ها و قصه های کهن بوده و مطالب راجع به دوره ساسانی در آن ها با واقعیات تاریخی انطباق دارد.

۴۴. منابع دست دوم یا تحقیقات عمدتاً شامل انواع مختلفی از کتاب ها، مقاله ها، پایان نامه های تحصیلی و طرح های پژوهشی می شود که در دویست سال اخیر توسط محققان، اعم از مورخان و باستان شناسان و زبان شناسان ایرانی و غیر ایرانی نوشته شده است.

۴۵. تاریخ و تمدن کهن ایران به طرز چشمگیری از شرایط و عوامل جغرافیایی تأثیر پذیرفته است از این رو برای مطالعه و شناخت کامل تاریخ ایران باید بدان توجه کنیم. ایران در جنوب غربی آسیا، پل ارتباطی میان شرق و غرب بوده و راه های زمینی و دریایی کشورهای بزرگ را به هم متصل می کرده و خلیج فارس نقش مهم تجاری، سیاسی و نظامی داشته و ایران کانون مبادلات فرهنگی، هنری و اقتصادی جهان باستان بوده است. و به دلیل موقعیت خاص بارها مورد هجوم مهاجمان و مهاجرت های اقوام بوده است.

۴۶. مردم ایران از ۸ هزار سال پیش در کار سفال پیشرفته بودند و با اختراع چرخ سفالگری دگرگونی بزرگی در ساخت آن روی داد و آثار متنوعی در سکونتگاه های ایرانی به دست آمد. یافته های فلزی از ۸ هزار سال پیش به روش چکش کاری و قالبگیری در کوره وجود داشته است ساخت اشیاء مفرغی در لرستان از بهترین نمونه های هنر و صنعت فلزکاری به شمار می روند.

۴۷. زیرا اقوام آریایی ماد که در غرب ایران ساکن شدند ناچار شدند با قبایل و اقوام قبل از خود که در آنجا ساکن بودند اتحادیه ای را بر علیه حملات آشور ترتیب دهند و با هم متحد شدند و رهبر خردمندی به نام دیالکو توانست حکومت تشکیل دهد و از آن به بعد آن ها وارد مرحله تاریخی شدند و هخامنشیان هم که در غرب بودند با فرمانروایی کوروش بزرگ جانشین مادها شدند.

۴۸. سرزمین اصلی ایلامیان شامل خوزستان و مناطق کوهستانی زاگرس جنوبی و میانی بود. از آنجا که اقتصاد بین النهرین نیازمند منابع طبیعی و معدنی فلات ایران بود، فرمانروایان سومری واکدی پیایی به سرزمین ایلامی ها لشکر کشی می کردند. این تاخت و تازها، سرانجام سبب شد که حاکمان کوچک و مستقل ایلامی در حدود ۲۶۰۰ ق.م با یکدیگر متحد شوند و پادشاهی ایلام را تأسیس کنند.

۴۹. ایلامیان خدایان متعددی را می‌پرستیدند آن‌ها عقیده داشتند خدایان دارای قدرت ماوراءالطبیعی هستند و محبوب‌ترین خدای آن‌ها اینشوشیناک به معنی خدای شهر شوش بود و معبد چغازنبیل محل ستایش این خدا محسوب می‌شد. الهه‌های مادر هم در نزد آن‌ها مقدس بودند. کاهنان آداب و تشریفات دینی را زیر نظر کاهن بزرگ انجام می‌دادند.

۵۰. به نظر می‌رسد ساکنان در ابتدای یکجانشینی سرپناه‌ها و کلبه‌هایی نه چندان مقاوم از سنگ، چوب و شاخ و برگ درختان و گیاهان می‌ساختند و اندک‌اندک از گل و سنگ و سرانجام خشت بناهای محکم‌تری ساختند که با کاهگل سطح آن را می‌پوشاندند و گاه رنگ آمیزی می‌کردند و سقف خانه‌ها معمولاً با تیرهای چوبی پوشانده می‌شد.

پرسش های چهارگزینه ای نیمسال اول

موسسه خدمات علمی و آموزشی رزمندگان اسلام

پرسش‌های چهارگزینه‌ای نیمسال اول

۱. کدام گزینه درباره منابع دست دوم یا فرعی درست است؟
 - (۱) نویسندگانی که خود ناظر رویدادها بوده‌اند یا شرح ماجرا را از شاهدان واقعه شنیده‌اند.
 - (۲) همه منابع، تحقیقات و آثاری که با استفاده از منابع دست اول پدید آمده‌اند.
 - (۳) تمامی آثار باستانی و تاریخی شامل بناها، سنگ نوشته‌ها و سکه‌ها.
 - (۴) همه آثاری که در زمان وقوع حادثه نوشته‌اند.
۲. در کدام مرحله از پژوهش‌های تاریخی هدف پژوهشگر مشخص می‌شود و مانع از به بیراهه رفتن او می‌شود؟
 - (۱) انتخاب موضوع
 - (۲) گزارش یافته‌های پژوهشی
 - (۳) تدوین پرسش‌های تحقیق
 - (۴) شناسایی منابع
۳. بعد از مرحله شناسایی منابع، مورخ وارد کدام مرحله پژوهش می‌شود و کدام مرحله از کار او شباهت بسیاری به کار کارآگاهان پلیس دارد؟ (به ترتیب)
 - (۱) گردآوری و تنظیم اطلاعات - گزارش یافته‌های پژوهش
 - (۲) تحلیل و تفسیر اطلاعات - گزارش یافته‌های پژوهش
 - (۳) تحلیل و تفسیر اطلاعات - گردآوری و تنظیم اطلاعات
 - (۴) گردآوری و تنظیم اطلاعات - تحلیل و تفسیر اطلاعات
۴. در یونان باستان پدر تاریخ لقب گرفت و در زمان ساسانیان نگارش نمونه‌ای از دلبستگی ایرانیان به نگارش وقایع و ضبط سلسله حوادث تاریخی است.
 - (۱) هرودت - خدای نامک
 - (۲) هرودت - اوستا
 - (۳) طبری - خدای نامک
 - (۴) طبری - اوستا
۵. فایده‌ها و کارکردهای علم تاریخ که موجب عبرت آموزی می‌شود، شامل چه چیزهایی است؟
 - (۱) منبع شناخت و تفکر - بهره‌گیری از حال برای گذشته و آینده
 - (۲) بهره‌گیری از حال برای گذشته و آینده - تقویت حس میهن دوستی و هویت ملی
 - (۳) منبع شناخت و تفکر - بهره‌گیری از گذشته برای حال و آینده
 - (۴) تقویت حس جنگاوری برای هویت ملی - منبع شناخت و تفکر
۶. کدام گزینه درباره علم تاریخ درست نیست؟
 - (۱) علم تاریخ صرفاً به توصیف و شرح زندگانی و اقدامات فرمانروایان محدود نمی‌شود.
 - (۲) علم تاریخ صرفاً به ثبت و نقل رویدادهای گذشته بسنده می‌کند، نه تفسیر و تحلیل آن‌ها.
 - (۳) علم تاریخ همه ابعاد فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و هنری... جوامع گذشته را در بر می‌گیرد.
 - (۴) تاریخ علمی است که علت‌ها، نتایج و آثار گوناگون حوادث تاریخی را تجزیه و تحلیل می‌نماید.
۷. دانش تاریخ بدون معنا و مفهومی ندارد و ابداع نتیجه تلاش دانشمندان ریاضی، نجوم و فیزیک بوده است.
 - (۱) مکان - ساعت‌های شنی
 - (۲) زمان - اسطرلاب
 - (۳) مکان - اسطرلاب
 - (۴) زمان - تقویم

۸. کدام گاه‌شماری در میان بابلی‌ها رایج بود و برای تنظیم زمان، هر سه سال چقدر به آن می‌افزودند؟
 - (۱) خورشیدی - ۵ روز
 - (۲) خورشیدی، قمری - یک ماه
 - (۳) قمری - یک ماه
 - (۴) خورشیدی، قمری - ۵ روز
۹. کدام امپراتور روم دستور اصلاح تقویم را داد (۴۶ ق.م)، و امروز چه تقویمی به‌عنوان تقویم میلادی شناخته می‌شود؟ به ترتیب
 - (۱) گرگوار - کنستانتین
 - (۲) گرگوار - ژولیوس سزار
 - (۳) ژولیوس سزار - کنستانتین
 - (۴) ژولیوس سزار - گرگوار
۱۰. تقویم رایج بیشتر کشورهای اسلامی چیست و مبدأ آن چه ماهی است؟
 - (۱) هجری قمری - اول محرم
 - (۲) هجری شمسی - ربیع‌الاول
 - (۳) هجری شمسی - اول محرم
 - (۴) هجری قمری - ربیع‌الاول
۱۱. در دوره ساسانیان کدام گاه‌شماری رایج بود و به پنج روز اضافی آخر ماه دوازدهم چه می‌گفتند؟
 - (۱) بابلی - کبیسه
 - (۲) اوستایی - اندرگاه
 - (۳) بابلی - اندرگاه
 - (۴) اوستایی - کبیسه
۱۲. «کرونولوژی» یعنی چه؟
 - (۱) توصیف و تحلیل رویدادها
 - (۲) مطالعه و پژوهش تاریخ
 - (۳) نظم و ترتیب رویدادها
 - (۴) ترسیم نمودار
۱۳. کدام مورد جزو اطلاعاتی که نقشه‌های تاریخی به مورخ می‌دهند نیست؟
 - (۱) اطلاعات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی.
 - (۲) مجموعه حوادثی که یک جامعه از سر گذرانده است.
 - (۳) محل دقیق رویدادها به خصوص جنگ‌ها.
 - (۴) قلمرو حکومت‌ها، مرزها و پایتخت‌ها.
۱۴. هرودت به منظور نگارش کتاب خود و بررسی شرایط طبیعی و اقلیمی به چه سرزمین‌هایی مسافرت کرد و کتاب العبر اثر کدام اندیشمند مسلمان می‌باشد؟
 - (۱) مصر، فینیقیه - مسعودی
 - (۲) مصر، هند - مسعودی
 - (۳) مصر، هند - ابن خلدون
 - (۴) مصر، فینیقیه - ابن خلدون
۱۵. امروزه باستان‌شناسان برای تاریخ‌گذاری و تعیین سن آثار باستانی از روش‌های علمی پیشرفته‌ای مانند روش و شیوه پیشرفته‌تری موسوم به استفاده می‌کنند. (به ترتیب)
 - (۱) رادیو کربن - پتاسیم آرگون
 - (۲) رادیو کربن - شمارش حلقه‌های تنه درخت
 - (۳) پتاسیم آرگون - رادیو کربن
 - (۴) پتاسیم آرگون - شمارش حلقه‌های تنه درخت

۱۶. باستان‌شناسی کمک زیاد به مطالعه دوره تاریخی کرده است. این امر بیشتر در چه ابعادی بوده است؟

- (۱) رویدادهای سیاسی و نظامی و سلسله‌ها
- (۲) شرح اقدامات سیاسی فرمانروایان
- (۳) زندگی اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی مردم
- (۴) مرمت و نگهداری آثار گذشتگان

۱۷. کدام گزینه در رابطه تاریخ و باستان‌شناسی درست نیست؟

- (۱) باستان‌شناسی و علم تاریخ، ارتباط تنگاتنگی با هم دارند.
- (۲) مورخان از نتایج کاوش‌های باستان‌شناسان بهره می‌برند.
- (۳) باستان‌شناسان در مرحله حساس حفاری از مورخ کمک می‌گیرند.
- (۴) مطالعه دوران پیش از تاریخ عمدتاً متکی به کاوش‌های باستان‌شناسی است.

۱۸. موزه‌های در پاریس و موزه متروپولیتن در هستند.

- (۱) آرمیتاژ - نیویورک
- (۲) لوور - روسیه
- (۳) آرمیتاژ - روسیه
- (۴) لوور - نیویورک

۱۹. کدام مرحله از کار باستان‌شناسان، نیازمند دانش، تجربه و دقت فراوان است؟

- (۱) استخراج و تنظیم اطلاعات
- (۲) شناسایی و کشف
- (۳) حفاری
- (۴) تعیین سن آثار

۲۰. آثار «باستانی مرد نمکی زنجان» و «تمدن عظیم جیرفت» چگونه کشف شده‌اند؟

- (۱) به‌طور تصادفی
- (۲) با روش‌های الکترو مغناطیسی
- (۳) رجوع به کتاب‌های تاریخی
- (۴) استفاده از پهبادها

۲۱. یکی از اتفاقات مهم دوران پیش از تاریخ که تأثیر بسزایی بر زندگی انسان و ارتباط او با محیط گذاشت و به کار گرفتن آن بود و اصلی‌ترین ماده‌ای بود که انسان‌های نخستین از آن برای ساختن ابزار استفاده کردند.

- (۱) اختراع پول - سنگ
- (۲) افروختن آتش - مس
- (۳) اختراع پول - مس
- (۴) افروختن آتش - سنگ

۲۲. کدام گزینه درباره وضعیت دین و اعتقادات مردمان دوره گردآوری خوراک درست نیست؟

- (۱) به دلیل فقدان شواهد و مدارک اطلاعات زیاد نیست.
- (۲) آن‌ها به نیروهای مرموزی و فرا زمینی اعتقاد نداشتند.
- (۳) اعتقادات آن‌ها با مشکلات و مخاطرات زندگی آنان ارتباط داشته
- (۴) آنان نیروهای نگاه دارنده زمین، آسمان و... را باور داشتند

۲۳. کدام گزینه مربوط به دوره تولید خوراک است؟

- (۱) سالیان درازی مردان در دسته‌های کوچک به شکار می‌رفتند.
- (۲) زنان به جمع‌آوری بقایای خوردنی گیاهان و میوه درختان می‌پرداختند.
- (۳) در این دوره مردمان شروع به کشت برخی گیاهان و اهلی ساختن حیوانات کردند.
- (۴) در این دوره انسان‌ها به شکار حیوانات و گردآوری دانه و میوه می‌پرداختند.

۲۴. شواهد باستان‌شناسی دلالت بر آن دارد که نخستین انسان واره‌ها حدود ۴ میلیون سال پیش در علفزارهای می‌زیستند، بعدها گروه‌هایی از آنان به کوچ کردند.

- (۱) آفریقا - اروپا و آسیا
- (۲) اوراسیا - اروپا و آسیا
- (۳) آفریقا - آمریکا و اروپا
- (۴) اوراسیا - آمریکا و اروپا

۲۵. کدام گزینه در ارتباط با انسان‌های نخستین درست نیست؟

- (۱) در اواخر دوره گردآوری خوراک توانایی سخن گفتن بشر تکامل یافت.
- (۲) انسان‌های نخستین در آغاز قادر به حرف زدن نبودند.
- (۳) چون انسان‌ها به طور گروهی به شکار می‌رفتند به گونه‌ای با هم ارتباط برقرار می‌کردند.
- (۴) در اواخر دوره تولید خوراک انسان با نقاشی احساس خود را نشان می‌داد.

۲۶. در عصر نوسنگی انسان‌ها به چه ترقیاتی دست یافتند؟

- (۱) فن ساخت ظروف سنگی و ساخت کلبه‌هایی از شاخ و برگ درختان
- (۲) استفاده از پشم حیوانات و شکار جانوران
- (۳) ابداع چرخ سفال و تولید پارچه
- (۴) گردآوری دانه و تولید ظروف گلی

۲۷. مهم‌ترین اثر بر جای مانده از عقاید هندی‌ها سرودهایی به نام که به زبان سروده شده است.

- (۱) ریگ ودا - سانسکریت
- (۲) وداها - سانسکریت
- (۳) ریگ ودا - هندی
- (۴) وداها - هندی

۲۸. بودا از چهار حقیقت عالی سخن می‌گفت. کدام گزینه درست نیست؟

- (۱) تنها با رسیدن به نیروانا می‌توان بر آرزو و خواستن غلبه کرد.
- (۲) راه رسیدن به خوشبختی تحمل مناسک طاقت فرسای آیین بودا است.
- (۳) زندگی سراسر رنج و درد بی‌پایان است.
- (۴) سرچشمه این درد آرزو و خواستن است.

۲۹. کدام گزینه در مورد چین باستان درست است؟

- (۱) کاوش‌های باستان‌شناسی نشان می‌دهد حدود ۷ هزار سال پیش مردم چین کشاورزی می‌کردند.
- (۲) چینی‌ها زمانی با هند و ایران ارتباط داشتند که فرهنگ و هنر آنان شکوفا نشده بود.
- (۳) تمدن چین به سبب موقعیت ویژه جغرافیایی کمتر تحت تأثیر و نفوذ خارجی بوده است.
- (۴) ارزن و گندم و خرما و قهوه، مهمترین محصولات کشاورزان چینی بوده است.

۳۰. یکی از اقدامات مهم شی هوانگ‌تی برای جلوگیری از هجوم اقوام بیابان گرد چه بود؟

- (۱) ایجاد حکومت مرکزی در چین
- (۲) نوسازی تشکیلات اداری و مالیاتی
- (۳) یکسان کردن مقیاس وزن‌ها
- (۴) تکمیل دیوار بزرگ چین

۳۱. واکنش شی هوانگ‌تی به اندیشه‌های کنفوسیوس چگونه بود؟

- (۱) مخالف بود و دستور داد آثارش را بسوزانند.
- (۲) او را به قتل رساند و دستور داد آثارش را بسوزانند.
- (۳) موافق بود و دستور داد آیین او ترویج شود
- (۴) مخالفتی نداشت ولی از او پیروی نمی‌کرد.

۳۲. کدام گزینه درباره تمدن دره سند درست نیست؟

- (۱) ساکنان متمدن دره سند، شهرهای خود را بر اساس نقشه دقیق و معماری یکسانی می‌ساختند.
- (۲) تمدن سند به کشاورزی متکی بود و در این منطقه گندم و جو و پنبه کشت می‌شد.
- (۳) شهرهای موهنجودارو و هاراپا دارای بناهای عمومی مثل پرستشگاه و حمام بودند.
- (۴) از تمدن سند کتیبه‌هایی کشف شد که رمزگشایی شده و اطلاعات زیادی به ما می‌دهد.

۳۳. آتن مرکز فعالیت‌های فلسفی، علمی و هنری و زادگاه به شمار می‌رفت.

- (۱) جمهوری
- (۲) دیکتاتوری
- (۳) دموکراسی
- (۴) اشرافی‌گری

۳۴. کدام یک از خدایان در رأس خدایان دوازده‌گانه یونانی‌ها قرار داشت؟

- (۱) آتنا
- (۲) زئوس
- (۳) آپولون
- (۴) ونوس

۳۵. مردمانی که در عصر نوسنگی در سواحل و جزیره‌های اطراف آن می‌زیستند، تمدن یونان و در امتداد آن تمدن

..... را پدید آوردند.

- (۱) شمالی دریای مدیترانه - روم
- (۲) جنوبی دریای مدیترانه - آتن
- (۳) جنوبی دریای مدیترانه - روم
- (۴) شمالی دریای مدیترانه - آتن

۳۶. کدام گزینه درباره یونان درست نیست؟

- (۱) وضعیت جغرافیایی یونان تأثیر به سزایی بر زندگی یونانیان داشته است.
- (۲) سواحل طولانی یونان، شرایط مناسبی را برای کشتیرانی و دریا نوردی فراهم کرده بود.
- (۳) وجود جزایر پراکنده که سرزمین یونان را از هم جدا می‌کرد عامل یگانگی آن کشور بود.
- (۴) در این سرزمین فقط دشت‌های حاصلخیز کوچکی جهت کشاورزی وجود داشت.

۳۷. در جزیره کرت چه تمدنی وجود داشته است و مردم آن به چه کاری مشغول بوده‌اند؟

- (۱) آتنی - دریانوردی و بازرگانی
- (۲) مینوسی - کشاورزی و دامداری
- (۳) آتنی - کشاورزی و دامداری
- (۴) مینوسی - دریانوردی و بازرگانی

۳۸. ریاست قوه اجرایی در روم به اعطا می‌شد که از میان اعضای مجلس برای دوره یک ساله، بدون

تکرار انتخاب می‌شدند.

- (۱) یک کنسول - شاهی
- (۲) دو کنسول - سنا
- (۳) کنسول - سنا
- (۴) سه کنسول - شاهی

۳۹. امروزه سلسله‌های پیشدادیان و کیانیان به عنوان دوران تاریخ ایران شناخته می‌شوند.

- (۱) حماسی
- (۲) تاریخی
- (۳) پیش از تاریخ
- (۴) افسانه‌ای (اساطیری)

۴۰. در دوره محمدشاه قاجار، در کاوش‌های باستان‌شناسی چه کسی موفق به خواندن خط میخی شد؟

- (۱) راولینسون
- (۲) هرتسفلد
- (۳) پوپ
- (۴) دیولافوا

۴۱. تا دویست سال پیش مردم رابه جمشید نسبت می‌دادند پاسارگاد را به نسبت می‌دادند.

- (۱) پارسه - حضرت داود
- (۲) تیسفون - اسکندر
- (۳) پرسپولیس - حضرت سلیمان
- (۴) شوش - دانیال

۴۲. کدام گزینه درباره منابع غیر نوشتاری درست نیست؟

- (۱) در برگرنده تمامی آثار مادی و دست ساخته‌ها است.
- (۲) شامل تمام سنگ نوشته‌ها و گل نوشته‌ها می‌باشد.
- (۳) ابزارها، ظروف، اشیاء و بقایای بناها از این دسته‌اند.
- (۴) این منابع حاوی اطلاعات ارزشمند اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی است.

۴۳. عمده منابع نوشتاری غیر ایرانی از مورخان یونانی و رومی که در صدر آن‌ها قرار دارد تشکیل شده و در کتاب دینی یهودیان هم مطالبی درباره هخامنشیان وجود دارد.

- (۱) هرودت - تورات
- (۲) گزنفون - تورات
- (۳) هرودت - انجیل
- (۴) گزنفون - انجیل

۴۴. در قرون نخستین هجری، کدام مورخان مسلمان ایرانی اقدام به نگارش تاریخ ایران باستان کردند و منبع مورد استفاده آن‌ها چه بود؟

- (۱) حافظ و سعدی - شاهنامه
- (۲) طبری و دینوری - شاهنامه
- (۳) حافظ و سعدی - خدای‌نامه‌ها
- (۴) طبری و دینوری - خدای‌نامه‌ها

۴۵. موقعیت زنان در ایلام چگونه بوده است؟

- (۱) در کارهای کشاورزی نقش عمده‌ای داشتند.
- (۲) مقام و منزلت والایی داشته‌اند.
- (۳) در مراسم رسمی نمی‌توانستند شرکت کنند.
- (۴) موقعیت اجتماعی خاصی نداشته‌اند.

۴۶. از جمله محبوب‌ترین خدایان ایلامی، به معنای خدای شهر شوش بود و معبد ستایشگاه این خدا محسوب می‌شد.

- (۱) اینشوشیناک - کاهنان
- (۲) مردوک - چغازنبیل
- (۳) مردوک - کاهنان
- (۴) اینشوشیناک - چغازنبیل

۴۷. کدام گزینه درباره خانه‌سازی ساکنان فلات ایران درست نیست؟

- (۱) آن‌ها سطح دیوارها را با گچ می‌پوشاندند و سقف را با بوته‌ها می‌پوشاندند.
- (۲) سرپناه‌ها و کلبه‌هایی نه چندان مقاوم از سنگ و چوب ساختند.
- (۳) اندک اندک با استفاده از گل و سنگ و سرانجام خشت بناهای محکم‌تری ساختند.
- (۴) سطح دیوارها را با کاهگل می‌پوشاندند و گاه رنگ‌آمیزی می‌کردند.

۴۸. بهترین مفرغ سازی ساکنان ایران باستان در کجا بوده و در سکونتگاه کهن جیرفت، اشیاء و ظروف از چه ساخته می شد؟

- (۱) لرستان - مس
- (۲) کرمان - مس
- (۳) لرستان - سنگ صابون
- (۴) کرمان - سنگ صابون

۴۹. کدام گزینه درباره کهن ترین ساکنان فلات ایران درست نیست؟

- (۱) کهن ترین نشانه حضور انسان در ایران مربوط به بستر کشف رود، نزدیک مشهد است.
- (۲) سابقه حضور انسان در فلات ایران به طور دقیق روشن نیست.
- (۳) از ۲۰ هزار سال پیش، نواحی پایکوهی و دشت های ایران، جولانگاه انسان بوده است.
- (۴) قدمت ابزارهای سنگی یافت شده در کشف رود حدود ۱ میلیون سال تخمین زده شده است.

۵۰. فلات ایران از شمال به و دریاچه محدود می شود.

- (۱) دریای مکران - خزر
- (۲) دریای طبرستان - اورال
- (۳) دریای مکران - اورال
- (۴) دریای طبرستان - خزر

رزمندگان

موسسه خدمات علمی و آموزشی رزمندگان اسلام

پاسخ پرسش های چهارگزینه ای نیمسال اول

موسسه خدمات علمی و آموزشی رزمندگان اسلام

پاسخ پرسش‌های چهارگزینه‌ای نیمسال اول

۱. گزینه (۲)	۲. گزینه (۳)	۳. گزینه (۴)	۴. گزینه (۱)
۵. گزینه (۳)	۶. گزینه (۲)	۷. گزینه (۴)	۸. گزینه (۲)
۹. گزینه (۴)	۱۰. گزینه (۱)	۱۱. گزینه (۲)	۱۲. گزینه (۳)
۱۳. گزینه (۲)	۱۴. گزینه (۴)	۱۵. گزینه (۱)	۱۶. گزینه (۳)
۱۷. گزینه (۳)	۱۸. گزینه (۴)	۱۹. گزینه (۳)	۲۰. گزینه (۱)
۲۱. گزینه (۴)	۲۲. گزینه (۲)	۲۳. گزینه (۳)	۲۴. گزینه (۱)
۲۵. گزینه (۴)	۲۶. گزینه (۳)	۲۷. گزینه (۲)	۲۸. گزینه (۲)
۲۹. گزینه (۳)	۳۰. گزینه (۴)	۳۱. گزینه (۱)	۳۲. گزینه (۴)
۳۳. گزینه (۳)	۳۴. گزینه (۲)	۳۵. گزینه (۱)	۳۶. گزینه (۳)
۳۷. گزینه (۴)	۳۸. گزینه (۲)	۳۹. گزینه (۴)	۴۰. گزینه (۱)
۴۱. گزینه (۳)	۴۲. گزینه (۲)	۴۳. گزینه (۱)	۴۴. گزینه (۴)
۴۵. گزینه (۲)	۴۶. گزینه (۴)	۴۷. گزینه (۱)	۴۸. گزینه (۳)
۴۹. گزینه (۳)	۵۰. گزینه (۲)		